

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **J. V.**, zastoupeného JUDr. Milanem Nevěčným, Ph.D., advokátem se sídlem Valentova 960, Jemnice, proti žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 1. 2009, č. j. KUJI 4764/2009, sp. zn. OSVZ 2886/2006, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 3. 8. 2009, č. j. 57 Ca 17/2009 – 21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci stěžovatele advokátu JUDr. Milanu Nevěčnému **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 2400 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do dvou měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 1. 2009, č. j. KUJI 4764/2009, sp. zn. OSVZ 2886/2006. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele a potvrdil rozhodnutí Městského

úřadu Moravské Budějovice ze dne 28. 2. 2006, č. j. 4997/2006, kterým byla zamítnuta jeho žádost o přiznání dávky sociální péče.

Krajský soud předně konstatoval, že žalovaný respektoval právní názor vyjádřený v předcházejících zrušujících rozsudcích Krajského soudu v Brně ze dne 18. 1. 2007, č. j. 22 Cad 107/2006 - 24, a Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2008, č. j. 6 Ads 94/2007 - 73, že předmětnou výhru nelze považovat za příjem podle ust. § 6 odst. 1 písm. j) zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 463/1991 Sb.“), a posuzoval v návaznosti na ust. § 3 odst. 2 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 482/1991 Sb.“), sociální a majetkové poměry rodiny stěžovatele.

K námitce stěžovatele o neoprávněném získání a zpracování informací o jeho výhře správními orgány krajský soud uvedl, že žalovaný vycházel z názoru vyjádřeného v citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu, že na základě ust. § 7 zákona č. 482/1991 Sb. je žadatel o dávku sociální péče povinen osvědčit všechny skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, tedy jak započitatelné příjmy, tak sociální a majetkové poměry, do nichž se zcela nepochybně promítá i majetek pocházející z jiných zdrojů než pouze ze zákonem předpokládaných příjmů. Jedná se tedy i o finanční částky, kterými je stěžovateli pravidelně měsíčně vyplácena výhra. Je na svobodném rozhodnutí občana, zda požádá o dávku sociální péče a umožní poskytovateli dávky přístup k relevantním údajům v souladu s ust. § 7 zákona č. 482/1991 Sb., nebo zda na poskytnutí dávky rezignuje a uchová své poměry v tajnosti.

V projednávaném případě měl prvoinstanční správní orgán informaci, že stěžovateli je již po dlouhou dobu pravidelně měsíčně vyplácena výhra v nezanedbatelné částce a tuto informaci se snažil ověřit. Na základě jeho žádosti mu byly poskytnuty informace, z nichž pak ve svém rozhodnutí vycházel. Zjistil tedy, že rodina stěžovatele je zajištěna jednak z příspěvku na bydlení, jednak z doživotní renty v částce 11 000 Kč měsíčně z výhry ve veřejné zákaznické hře Monopoly. Námitky stěžovatele, že k informaci o výhře nelze přihlížet, hodnotil krajský soud jako účelové. Stěžovatel se takto hodlal vyhnout povinnosti osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku podle ust. § 7 zákona č. 482/1991 Sb. Zákon dává správnímu orgánu podle ust. § 7 odst. 2 tohoto zákona možnost, aby v případě, že příjemce dávky nebo společně posuzovaná osoba nesplní ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odstavci 1, žádost o dávku sociální péče zamítnul, výplatu dávky zastavil nebo dávku sociální péče odejmul. Stěžovatel tuto povinnost nesplnil a své sociální a majetkové poměry neosvědčil.

Co se týče námitky stěžovatele, že podal trestní oznámení pro neoprávněné nakládání s osobními údaji podle ust. § 178 odst. 2 trestního zákona proti pracovníkům České spořitelny, krajský soud ze spisu Policie ČR ČTS: ORJI-332//KPV-OHK-2006 zjistil, že usnesením ze dne 10. 8. 2006 bylo trestní oznámení stěžovatele odloženo, neboť se nejednalo o podezření z trestného činu. Stížnost stěžovatele byla zamítnuta usnesením Krajského státního zastupitelství ze dne 11. 9. 2006, č. j. 1 KZN 1409/2006 - 4, s tím, že zjištěné skutkové okolnosti nenaplnily formální znaky trestného činu a nesplnily takový stupeň nebezpečnosti pro společnost, který je materiální podmínkou trestnosti. Krajský soud závěrem podotkl, že informace o majetku stěžovatele pocházející z výhry již byly

žalovanému známy z předchozího řízení. Na základě uvedeného Krajský soud v Brně žalobu zamítl jako nedůvodnou ve smyslu ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Podanou kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek Krajského soudu v Brně z důvodů podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Uvedl, že prvoinstanční správní orgán zamítl jeho žádost o přiznání sociální dávky z důvodu zjištěného příjmu od společnosti Ahold, a. s., který správní orgán považoval za příjem započitatelný podle ust. § 6 odst. 1 písm. j) zákona č. 463/1991 Sb. Stěžovatel zastává názor, že informace o výhře jsou předmětem zákonem uložené povinnosti mlčenlivosti, přičemž byly správními orgány získány a zpracovány v rozporu s právními předpisy.

Stěžovatel má dále za to, že správnost napadeného rozhodnutí se přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání. Ve svém odvolání namítal výhradně nezapočitatelnost výhry podle ust. § 6 zákona č. 463/1991 Sb. a poukázal na nezákonnost postupu správního orgánu se zákony při zjišťování údajů o výhře. Žalovaný však dne 22. 1. 2009 rozhodl na základě důvodů, které nebyly předmětem řízení před prvoinstančním správním orgánem. Proti tvrzení žalovaného, že se peněžitá výhra neposuzuje jako příjem podle ust. § 6 zákona č. 463/1991 Sb., nýbrž jako majetek, neměl stěžovatel možnost se ve správním řízení odvolat, čímž bylo porušeno jeho právo na podání řádného opravného prostředku ve správním řízení.

Krajský soud nesprávně uvedl, že stěžovatel podal trestní oznámení na pracovníce České spořitelny pro neoprávněné nakládání s osobními údaji. Trestní oznámení bylo totiž podáno na úřednice Městského úřadu Moravské Budějovice, policie postoupila věc k šetření proti pracovnícům České spořitelny a proti pracovnícům společnosti Ahold Czech Republic. Krajský soud rovněž nesprávně konstatoval, že skutkové okolnosti nenaplnily formální znaky trestného činu.

Stěžovatel dále poukázal na to, že žalobní námitky směřovaly výhradně proti nezákonnosti dokazování, nikoli k posouzení právní otázky, zda je výhra příjmem vyloučeným z posuzování sociální potřeby. V žalobě namítl, že odvolací správní orgán nepřezkoumal rozhodnutí správního orgánu I. stupně v rozsahu odvolacích námitek, k námitce směřující proti nezákonnosti způsobu získání a zpracování důkazů se nevyjádřil. Obdobně pak podle stěžovatele postupoval i krajský soud. Stěžovatel v této souvislosti odkázal na odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2008, č. j. 6 Ads 94/2007, podle něhož stížní body týkající se nezákonného postupu správních orgánů při shromažďování podkladů pro rozhodnutí byly důvodné. O zablokování údajů o výhře stěžovatel žádal i krajský soud. Na základě uvedeného navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ze správního a soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující pro posouzení případu rozhodné skutečnosti:

Stěžovatel dne 30. 1. 2006 požádal o přiznání dávky sociální péče. V rámci prohlášení o majetku přitom poskytl souhlas s ověřením skutečností rozhodných pro poskytnutí dávky sociální péče, mj. s přehledem celkových sociálních a majetkových poměrů.

Prvoinstanční správní orgán Městský úřad Moravské Budějovice obdržel na základě své žádosti od České spořitelny, a.s. výpis z účtu stěžovatele za měsíc leden 2006 a dále od společnosti Ahold Czech Republic, a.s. potvrzení o tom, že je stěžovateli pravidelně vyplácena výhra ve výši 11 000 Kč měsíčně, a to od února roku 1998.

Rozhodnutím Městského úřadu Moravské Budějovice ze dne 28. 2. 2006, č. j. 4997/2006, byla zamítnuta žádost stěžovatele o dávku sociální péče podle ust. § 73 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti. Prvoinstanční správní orgán uvedl, že příjem stěžovatele a jeho manželky, která je společně posuzovanou osobou, tvoří příspěvek na bydlení ve výši 987 Kč a příjem od společnosti Ahold, a.s. ve výši 11 000 Kč. Tyto příjmy převyšují jejich sociální potřebnost. Odvolání stěžovatele bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 4. 2006 zamítnuto. Žalobu, kterou stěžovatel brojil proti rozhodnutí žalovaného, Krajský soud v Brně zamítl rozsudkem ze dne 18. 1. 2007, č. j. 22 Cad 107/2006 - 24. Na základě podané kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 11. 9. 2008, č. j. 6 Ads 94/2007 - 73, zrušil uvedený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení s tím, že výhru nelze považovat za příjem podle § 6 odst. 1 písm. j) zákona č. 463/1991 Sb., správní orgány I. i II. stupně se však již dále nezabývaly tím, zda bylo možné výhru stěžovatele zohlednit při posouzení celkových sociálních a majetkových poměrů jeho rodiny. Vázán názorem Nejvyššího správního soudu krajský soud následně zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení s tím, aby se zabýval celkovou sociální a majetkovou situací stěžovatele.

Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 22. 1. 2009, č. j. KUJI 4764/2009, sp. zn. OSVZ 2886/2006, odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Městského úřadu Moravské Budějovice ze dne 28. 2. 2006, č. j. 4997/2006, opět zamítl a toto rozhodnutí potvrdil. Dospěl k závěru, že finanční prostředky z výhry vyplácené stěžovateli ve splátkách 11 000 Kč měsíčně vytvářejí jeho rodině takové sociální a majetkové zázemí, které jí umožňuje zajišťovat její základní životní potřeby naprosto nezávisle na dávkách sociální péče. Z toho důvodu stěžovatele a jeho společně posuzovanou manželku nelze považovat za osoby sociálně potřebné podle ust. § 3 odst. 2 zákona č. 482/1991 Sb.

Nejvyšší správní soud dále ze spisu Policie ČR ČTS: ORJI-332/KPV-OHK-2006 zjistil, že usnesením Policie ČR ze dne 10. 8. 2006 byla na základě pokynu okresního státního zástupce ze dne 25. 7. 2006 odložena věc podezření ze spáchání trestného činu neoprávněného nakládání s osobními údaji podle ust. § 178 odst. 2 trestního zákona, kterého se měly dopustit odpovědné pracovnice České spořitelny, a.s., tím, že vydaly a bez souhlasu stěžovatele zaslaly Městskému úřadu Moravské Budějovice chráněné informace o jeho účtu vedeného u České spořitelny, a.s., neboť se nejednalo o podezření z trestného činu. Podle odůvodnění usnesení byla po formální stránce naplněna skutková podstata uvedeného trestného činu, nedošlo však k naplnění jeho materiální stránky. Stížnost podaná stěžovatelem proti uvedenému usnesení o odložení věci pak byla zamítnuta

usnesením státního zástupce Krajského státního zastupitelství ze dne 11. 9. 2006, č. j. 1 KZN 1409/2006 – 4, který se ztotožnil se závěrem policejního orgánu.

Ve věci samé pak uvažil Nejvyšší správní soud takto:

Stěžovatel se především mylí, pokud má za to, že správní orgán je při rozhodování v odvolacím řízení striktně vázán pouze námitkami uvedenými v odvolání. Ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu, na něž stěžovatel poukazuje, totiž uvádí, že odvolací správní orgán přezkoumává soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Zákonnost rozhodnutí tedy přezkoumává bez dalšího v celém rozsahu, pouze věcnou správnost rozhodnutí posuzuje v rozsahu námitek uvedených v odvolání. V daném případě tak správní orgán nikterak nepochybil, pokud se v rámci odvolacího řízení zabýval právní otázkou relevance příjmů z výhry v zákaznické hře pro posouzení celkových sociálních a majetkových poměrů stěžovatele, ostatně k úsudku o uvedené otázce byl žalovaný zavázán rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 28. 11. 2008 č. j. 22 Cad 170/2008 na základě právního názoru vysloveného v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2008 č. j. 6 Ads 94/2007 - 71. Krajský soud proto oprávněně posuzoval i správnost závěrů odvolacího správního orgánu o této právní otázce.

Nejvyšší správní soud nesdílí ani názor stěžovatele, že odvolací správní orgán zatížil své řízení vadou spočívající v provedení nezákonně získaného důkazu a z tohoto důvodu by mělo být jeho rozhodnutí zrušeno. Zde je nutno připomenout, že povědomost o výhře v zákaznické hře i o výši vyplácené částky získaly správní orgány již v předchozích řízeních o odnětí dávky sociální péče a vyměření přeplatku na dávce manželce stěžovatele V. V., kdy příjem z výhry oba manželé do protokolu sepsaného dne 14. 9. 2005 na Městském úřadu v Českých Budějovicích sami přiznali a nesouhlasili pouze s jeho zahrnutím do příjmů podle zákona o životním minimu. Rozhodnutí správních orgánů v této věci byla přezkoumávána správními soudy, u Nejvyššího správního soudu tomu tak bylo pod č. j. 3 Ads 112/2006 a 3 Ads 3/2008. V posléze uvedeném případě se Nejvyšší správní soud vyjádřil též k otázce relevance příjmu ze zákaznické hry z hlediska ustanovení § 3 odst. 2 z. č. 482/1991 Sb. V řízení o žádosti o dávku sociální péče podané stěžovatelem si tedy správní orgány nejprve učinily úsudek o tom, že uvedený příjem je nutno zohlednit při posuzování podmínek nároku na dávku a poté pouze u příslušných organizací ověřovaly aktuálnost uvedené informace, přičemž tyto byly obecně povinny požadované informace sdělit s ohledem na ustanovení § 56b) z. č. 114/1988 Sb. Správní orgán byl oprávněn zjišťovat tyto informace s ohledem na souhlas stěžovatele daný písemně dne 30. 1. 2006.

Je zajisté poněkud sporné, jak upozornil stěžovatel, zda správnímu orgánu prvního stupně byly v tomto řízení zúčastněnými organizacemi požadované informace poskytnuty v souladu se zákonem a důvodná je námitka, že rozhodnutí státního zástupce, který prošetřoval postup pracovníků České spořitelny při poskytnutí informací, nebylo krajským soudem reprodukováno přesně. Okresní státní zástupce JUDr. Jiří Morava ve svém pokynu pro Policii ČR k odložení věci ze dne 25. 7. 2006 uvedl, že postupem pracovníků spořitelny došlo po formální stránce k naplnění skutkové podstaty trestného činu podle ustanovení § 178 odst. 2 trestního zákona, nebyla však naplněna jeho materiální stránka. Škodný následek pak státní zástupce hodnotil jako nevýznamný s poukazem na skutečnost,

že i bez předmětných informací by požadovaná dávka sociální péče nebyla poskytnuta, eventuálně pokud by byla mylně poskytnuta, bylo by následně zahájeno řízení o přeplatku na této dávce, v jehož rámci by již informace o stavu účtu stěžovatele byly spořitelnou poskytnuty k žádosti správního orgánu oprávněně. S výše uvedenými závěry státního zástupce ohledně průběhu a výsledku správního řízení nelze než souhlasit. K tomu je navíc nutno podotknout, že stížnost podaná následně stěžovatelem proti usnesení Policie ČR ze dne 10. 8. 2006 o odložení věci byla státním zástupcem Krajského státního zastupitelství v Brně zamítnuta. K otázce správnosti postupu pracovníků spořitelny při poskytování informací o stěžovatelově účtu tak Nejvyšší správní soud jen doplňuje, že jejich pochybení mohlo v daném případě spočívat nanejvýše v tom, že si před sdělením požadovaného nenechaly od správního orgánu předložit písemný souhlas, který mu stěžovatel pro zjišťování rozhodných skutečností dne 30. 1. 2006 udělil.

V projednávané věci je však nutno poukázat i na jiné, podstatnější skutečnosti. Ustanovení § 7 odst. 1 z. č. 482/1991 Sb. ukládá žadateli o dávku sociální péče osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu a dát písemně souhlas k jejich ověření. Podle odst. 2 pak, nesplní-li žadatel uvedené povinnosti, může být po předchozím upozornění žádost o dávku sociální péče zamítnuta. V daném případě stěžovatel sice správnímu orgánu, jak bylo již uvedeno výše, souhlas s ověřením skutečností rozhodných pro poskytnutí dávky sociální péče dal, poté však učinil maximum možného, aby mu zjištění těchto skutečností znemožnil. Stěžovatel se přitom zásadně mýlí, pokud se domnívá, že on sám není povinen existenci či výši výhry prokazovat. Soudy v dosavadním průběhu řízení o dávce sice opakovaně vyslovily právní názor, že výhra v zákaznické hře nebyla do 31. 12. 2006 příjmem ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 písm. j) z. č. 463/1991 Sb., odvolací správní orgán v napadeném rozhodnutí i krajský soud ve svém rozsudku však dospěly k závěru, že výhra byla a je relevantní pro posouzení celkových sociálních a majetkových poměrů ve smyslu § 3 odst. 2 z. č. 482/1991 Sb. Tento názor sdílí i Nejvyšší správní soud, přičemž se plně ztotožňuje i s důvody uvedenými k této otázce v napadeném rozhodnutí odvolacího správního orgánu.

Existence výhry tedy je rozhodnou skutečností pro posouzení nároku na dávku ve smyslu výše cit. ustanovení § 7 odst. 1 tohoto zákona a tuto skutečnost je stěžovatel povinen osvědčit, případně umožnit správnímu orgánu, aby ji ověřil. Jak správně uvedl v napadeném rozsudku krajský soud, stěžovatel měl buď prokázat, zda oproti dřívějšímu příjmu z uvedené výhry ještě má nebo už nemá (což neudělal), případně mohl dát souhlas s tím, aby tato skutečnost byla správnímu orgánu sdělena (což v rámci svého prohlášení ze dne 30. 1. 2006 učinil, byť to nyní popírá a svůj souhlas interpretuje selektivně), anebo mohl prokázání rozhodných skutečností s odkazem na ochranu osobních údajů odepřít (na čemž setrvává nyní), s tím důsledkem ovšem, že mu dávka sociální péče s odkazem na ustanovení § 7 odst. 2 cit. zákona nebude přiznána. Přes určité dílčí pochybení zúčastněných organizací při vyřizování žádosti správního orgánu o sdělení rozhodných skutečností tedy nedošlo v řízení o žádosti stěžovatele o dávku sociální péče k takovým procesním vadám, které by ve výsledku mohly mít vliv na zákonnost napadeného správního rozhodnutí, krajský soud proto nepochybil, pokud z tohoto důvodu rozhodnutí odvolacího správního orgánu nezrušil. Z výše uvedeného je také zřejmé, že přes formální pochybení krajského soudu při reprodukci rozhodnutí státního zástupce, nedošlo v

soudním řízení ke zkrácení práv stěžovatele, neboť jak rozhodnutí odvolacího správního orgánu, tak krajského soudu nebyly na sporně získaném důkazu převážně závislé.

Nejvyšší správní soud proto shrnuje, že napadený rozsudek Krajského soudu v Brně netrpí stěžovatelem dovozovanými vadami podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., kasační stížnost proto podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci stěžovatele advokátu JUDr. Milanu Nevěčnému, Ph.D. soud přiznal odměnu za tři hlavní úkony právní služby á 500 Kč (§ 7 a § 9 odst. 2 vyhl. č. 177/1996 Sb.) k nimž náleží třikrát režijní paušál á 300 Kč, (§ 13 odst. 3 cit. vyhlášky), celkově tedy 2400 Kč. Náklady zastoupení stěžovatele nese stát (§ 60 odst. 4 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 24. března 2010

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu